

Tax Policy Journal

Tax Policy Bureau, Fiscal Policy Office

Edition 1, Volume 45

May 2017

ภาษีเบียร์ในประเทศญี่ปุ่น VS ประเทศไทย

1) ความเป็นมาภาษีเบียร์ ในประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศ
ที่มีเบียร์หลายประเภทตามกฎหมาย
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Liquor Tax
Act 1953) ได้จำแนก“เบียร์” หรือ
“เครื่องดื่มแอลกอฮอล์รสเบียร์”
เป็น 3 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 Biru หรือ
เบียร์ มีปริมาณ Malt 67% ขึ้นไป

ประเภทที่ 2 Happoshu
หรือ ฮัปโปชู มีปริมาณ Malt
25 - 66% และไม่มีส่วนผสม
เครื่องดื่มแอลกอฮอล์อื่น

ประเภทที่ 3 Happosei
หรือ Third Beer มีปริมาณ Malt
ต่ำกว่า 25% หรือไม่มี Malt เลย
แต่มีส่วนผสม

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดอื่น
ไม่สามารถใช้คำว่า “เบียร์” ได้
ดังนั้น บริษัทผู้ผลิตเบียร์จะใช้คำว่า
“Bubble”, “Malt” หรือ “Hop”
เป็นคำที่ใช้สื่อให้ผู้บริโภคเข้าใจว่า
คือ “เบียร์”

การจัดเก็บภาษีเบียร์ที่ผลิต
ในประเทศญี่ปุ่นมีการจัดเก็บภาษีตาม
ปริมาณ Malt ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักใน
การผลิตเบียร์ ทั้งนี้ การที่ประเทศญี่ปุ่น
ใช้ “Malt” เป็นตัวกำหนดอัตราภาษี
เนื่องจากในอดีตผู้ผลิตมีจำนวน
น้อยรายและการผลิต “เบียร์” จะใช้
วัตถุดิบที่ทำจาก Malt และ Hop
เป็นวัตถุดิบหลักซึ่งต้องนำเข้าจาก
ต่างประเทศ รัฐบาลญี่ปุ่นจึงเก็บภาษี
เบียร์ตามปริมาณ Malt ตัวอย่างเบียร์
กระป๋องขนาด 350 ml ที่มีปริมาณ
Malt มากกว่าร้อยละ 67 จะเสียภาษี
ในอัตราสูง คือ 77 เยน/กระป๋อง

ดังนั้น ผู้ผลิตจึงหาวิธีผลิต
เบียร์โดยใช้ Malt ในปริมาณน้อยกว่า
ร้อยละ 67 เพื่อให้เสียภาษีในอัตรา
ที่ต่ำลง คือ 47 เยน/กระป๋อง ต่อมา
เมื่อปี 2539 รัฐบาลญี่ปุ่นได้เพิ่มอัตรา

Inside This Issue

••

World Taxation in Brief

ภาษีเบียร์ในประเทศญี่ปุ่น VS ประเทศไทย

โดย

นางสาวอารยา เลิศพิพัฒสกุลชัย

เศรษฐกร

สำนักนโยบายภาษี

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

*ผู้เขียนขอขอบคุณ

นางสาวสุมาลี สถิตชัยเจริญ

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายภาษี

สำหรับข้อแนะนำ

ภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ใช้ Malt
เกินร้อยละ 50 ต้องจ่ายภาษีในอัตรา
ที่เท่ากับเบียร์ (Biru) ผู้ผลิตจึงผลิต
เบียร์โดยลด Malt ให้เหลือเพียง
ร้อยละ 25 หรือน้อยกว่า ซึ่งในปี
พ.ศ. 2546 รัฐบาลญี่ปุ่นจึงได้เพิ่ม
การเก็บภาษีเบียร์ที่มี Malt ในปริมาณ
น้อยกว่าร้อยละ 25 เก็บภาษี 29
เยน/กระป๋อง ซึ่งเป็นอัตราภาษีเบียร์
ที่ต่ำที่สุดจึงทำให้ผู้ผลิตเบียร์หันมาผลิต
เบียร์ประเภทที่ 3 หรือ Third Beer

เพิ่มขึ้นเพื่อที่จะเสียภาษีในอัตราที่ลดลง ทำให้ประเทศญี่ปุ่นมีเบียร์หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลายประเภท ตัวอย่าง เบียร์กระป๋องขนาด 350 มิลลิลิตร ภาระภาษีและราคาขายปลีกเบียร์ 3 ประเภท

ราคา	119 เยน	91 เยน	90 เยน
เพิ่มภาษีสุรา	+ 77 เยน	+ 47 เยน	+ 29 เยน
ราคาก่อนรวมvat	196 เยน	138 เยน	118 เยน
ราคา NET	211 เยน	148 เยน	127 เยน

2. การจัดเก็บภาษีเบียร์ของไทยและประเทศต่าง ๆ

ประเทศไทยจัดเก็บภาษีเบียร์ภายใต้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตฯ โดยกำหนดการจัดเก็บภาษีตามมูลค่าและตามปริมาณ เพื่อให้สะท้อนหลักสินค้าที่มีความฟุ่มเฟือยและมีผลกระทบต่อสุขภาพที่จะให้มีการบริโภคลดลงโดยเบียร์ที่มีราคาถูกแต่มีดีกรีแอลกอฮอล์ในระดับที่สูงจะต้องมีภาระภาษีที่สูงขึ้น

ปัจจุบันภายใต้

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ฉบับใหม่ ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 16 กันยายน 2560 ได้กำหนดอัตราเพดานตามปริมาณเพิ่มขึ้นจากหน่วยละ 300 บาท เป็น 3,000 บาท และมีการปรับปรุงฐานการคำนวณภาษีจากเดิมเบียร์ที่ผลิตในประเทศคำนวณจากราคาขาย

หน้าโรงงาน หรือเบียร์นำเข้าใช้ราคา C.I.F. บวกภาษีนำเข้า เปลี่ยนมาใช้ราคาขายส่งช่วงสุดท้าย หรือราคาขายปลีกแนะนำเป็นฐานในการคำนวณภาษีตามมูลค่าทั้งสุราที่ผลิตในประเทศและสุรานำเข้า เนื่องจากการคำนวณแบบเดิมอาจมีการหลีกเลี่ยงภาษี โดยการสำแดงราคาต่ำกว่าความเป็นจริง

จากข้อมูลการเก็บภาษีเบียร์ประเทศต่าง ๆ นอกจากคำนึงถึงเรื่องรายได้แล้ว ประเทศส่วนใหญ่ยังเก็บภาษีเบียร์ในอัตราที่สูง โดยคำนึงถึงเรื่องสุขภาพ เพื่อให้ราคาเบียร์สูงและมีผู้บริโภคน้อยลง และการจัดเก็บจะขึ้นอยู่กับปริมาณหรือมูลค่าและตามปริมาณดีกรีแอลกอฮอล์ ยกเว้นประเทศญี่ปุ่นที่อัตราภาษีจะขึ้นอยู่กับปริมาณ Malt

ตารางเปรียบเทียบการจัดเก็บภาษีเบียร์ของประเทศต่าง ๆ

ประเทศ	กำหนดวิธีการจัดเก็บภาษีเบียร์	
	ตามประเภทวัตถุดิบ	ตามปริมาณแอลกอฮอล์ (ดีกรี)
ญี่ปุ่น	x	-
สิงคโปร์	-	x
มาเลเซีย	-	x
เวียดนาม	-	x
ไทย	-	x

3. ภาระภาษีเบียร์ของประเทศญี่ปุ่นกับประเทศไทย

นอกจากเบียร์ที่ผลิตภายในของแต่ละประเทศแล้ว ประเทศต่าง ๆ ได้มีการนำเข้าเบียร์เพื่อมาบริโภคในประเทศ โดยเบียร์นำเข้าจะมีภาระภาษีจากการนำเข้าเพิ่มขึ้น ประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทยจัดเก็บภาษีนำเข้าเบียร์ พิกัด 2203.11 โดยอัตราอากรขาเข้าประเทศญี่ปุ่นคิดตามสภาพ 6.40 เยน/ลิตร ในขณะที่ประเทศไทยจัดเก็บตามมูลค่าอยู่ที่ร้อยละ 60 และทั้งสองประเทศยกเว้นอากรขาเข้า Malt พิกัด 1107.10 ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักในการผสมเบียร์ซึ่งทั้งไทยและญี่ปุ่นมีโครงสร้างอากรขาเข้าเบียร์คล้ายกัน โดยเก็บอากรขาเข้าเบียร์ในอัตราสูงเพื่อปกป้องอุตสาหกรรมผลิตเบียร์ในประเทศ ขณะที่ยกเว้นอากรขาเข้าให้ Malt ซึ่งเป็นวัตถุดิบผลิตเบียร์เนื่องจากไม่มีผลิตในประเทศ อย่างไรก็ตาม Malt ยังเป็นวัตถุดิบในสินค้าอื่น เช่น เครื่องดื่ม Malt สกัดซึ่งมีประโยชน์ต่อร่างกาย ดังนั้น การเปรียบเทียบภาระภาษีเบียร์จึงเปรียบเทียบเฉพาะภาษีสรรพสามิตหรือภาษีสุรา

4. เปรียบเทียบภาระภาษีเบียร์

ภาระภาษีเบียร์ของไทยขนาดกระป๋องเมื่อเปรียบเทียบกับเบียร์กระป๋องของญี่ปุ่น ในราคาขายปลีกไทยใช้ราคาขายปลีกกระป๋องละ 50

บาท และประเทศญี่ปุ่นใช้ราคาขายปลีกเฉลี่ยกระป๋องละ 70 บาท ปัจจุบันประเทศไทยใช้อัตราภาษีสรรพสามิตรวมถึงมีการจัดเก็บรายได้เข้าสำนักงานกองทุนสนับสนุนและสร้างเสริมสุขภาพ สถาบันไทยพีบีเอส และกองทุนกีฬาแห่งประเทศไทย ในขณะที่ประเทศญี่ปุ่นใช้ภาษีสุรา พบว่า มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน โดยประเทศญี่ปุ่นมีการะภาษีมากกว่าประมาณร้อยละ 4

ตารางแสดงตัวอย่างภาระภาษีเบียร์

หน่วย : บาท

รายการ	ไทย	ญี่ปุ่น
ราคาขายปลีกแนะนำ	50	70
ต้นทุนการผลิต	30	39
ภาษีสรรพสามิต และอื่น ๆ*	17	26
ภาษีมูลค่าเพิ่ม**	3	5
ร้อยละอัตราภาษีที่เทียบกับ ราคาขายปลีก	40	44

ที่มา :

<http://www.customscarecenter.com/index.php?lay=show&ac=article&id=539780017&Ntype=24> และจากการคำนวณ

* ประเทศไทยเก็บประมาณร้อยละ 55 ของต้นทุนการผลิต ในขณะที่ประเทศญี่ปุ่นเก็บประมาณร้อยละ 65 ของต้นทุนการผลิต

** ประเทศไทยเก็บร้อยละ 7 ของราคาขายช่วงสุดท้ายก่อนรวม VAT ในขณะที่ประเทศญี่ปุ่นเก็บที่ร้อยละประมาณ 8 ของราคาขายช่วงสุดท้ายก่อนรวม VAT

5) บทสรุปและข้อเสนอแนะ

เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างและความเป็นมาของการจัดเก็บภาษีเบียร์ของทั้งสองประเทศแล้ว พบว่าประเทศญี่ปุ่นมีการจัดเก็บภาษีตามปริมาณ Malt ซึ่งเบียร์แต่ละประเภทมีการจัดเก็บภาษีที่ต่างกันทำให้เกิดความบิดเบือนของตลาด กล่าวคือ การที่รัฐบาลเก็บภาษีเพิ่มขึ้นทำให้ผู้ประกอบการพยายามคิดค้นเบียร์รูปแบบใหม่เพื่อที่จะหลีกเลี่ยงการเสียภาษี ซึ่งอาจทำให้เกิดการขยายกลุ่มผู้บริโภคเพิ่มขึ้น เพราะมีเบียร์ให้เลือกบริโภคหลากหลายขึ้น ผลกระทบอีกด้านหนึ่ง คือ ด้านราคามีผลต่อการตัดสินใจของผู้บริโภคเพราะเมื่อมีเบียร์หลายประเภท ราคาก็จะมีหลายราคาเช่นกัน ทำให้ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อเบียร์ในระดับราคาที่ผู้บริโภคพึงพอใจ ดังนั้น ประเทศญี่ปุ่นจึงมีนโยบายการปรับเปลี่ยนโครงสร้างภาษีเบียร์โดยให้โครงสร้างภาษีเบียร์และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สเบียร์มีอัตราภาษีเท่ากันทุกประเภทในปี ค.ศ. 2020 เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทยแล้ว

มีข้อแตกต่างกันตรงที่ประเทศไทยให้ความสนใจด้านสุขภาพของผู้บริโภค และเห็นว่าการบริโภคเบียร์เป็นอันตรายต่อสุขภาพ จึงเป็นเหตุให้มีการขยายอัตราเพดานเพิ่มเติมสำหรับอัตราตามปริมาณซึ่งจัดเก็บภาษีจากปริมาณ “ดิกิริ” (ร้อยละของปริมาณแอลกอฮอล์บริสุทธิ์) โดยหากมีปริมาณ “ดิกิริ” มากจะเสียภาษีในอัตราที่สูงกว่าโดยอัตราที่จัดเก็บจริงจะต้องรอประกาศในอนุบัญญัติของพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ฉบับใหม่ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 16 กันยายน 2560 ซึ่งการเก็บภาษีอัตราใหม่จะส่งผลกระทบต่อราคาและการตัดสินใจของผู้บริโภค ผู้บริโภคอาจจะลดจำนวนลงเพราะราคาที่สูงขึ้น หรืออาจจะเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประเภทอื่นแทน

Reference :

1. <http://www.beerjaa.com/japanbeerdefinition/>
2. <https://battera.co/th/culture/i00093-th/>
3. <http://trutia07th-article.link/archives/3739.html>
4. <http://news.voicetv.co.th/business/465897.html>